

ĎÁBLÍK

Elektronický měsíčník pro členy a přátele spolku Calla • Číslo 133 • Vychází 27. července 2014

Milí čtenáři,

mám rád chrousty. Možná proto, že v rodném Polabí jsem je potkával velmi zřídka. Zato ze starších broučích atlasů jsem je měl nastudované podrobně, včetně všelijakých metod jejich likvidace od spařování setřepaných brouků horkou vodou až po různé chemikálie. Chrousta jsem znal i z knížek Ondřeje Sekory – určitě si vzpomenete na onoho váhavého chlapíka, který hodlal pronásledovat brouka Pytlíka, ale tak dlouho roztahoval a stahoval křídla, až z pronásledování sešlo. Za mého dětství v 80. letech už byli polabští chrousti natolik zdecimováni dlouhodobou chemickou válkou se škůdci, že se stali opravdovou vzácností. Přesto mi občas bylo dopřáno pozorovat na jívě ve staré pískovniče chrousta maďalového s bambulkou na konci zadečku. Na písečném přesypu u Píst se dal zase s trochou štěstí najít chroust mlynařík, z našich druhů asi největší krasavec s krovkami posetými bílými fličky. Toho nejobyčejnějšího chrousta obecného, lidově zvaného babka, jsem nakonec poprvé viděl na Slovensku.

Před nějakým časem jsem jeden z ďáblíkovských úvodníků věnoval požáru borových monokultur u Bzence. Psal jsem o něm jako o příležitosti, díky níž bychom mohli sledovat v přímém přenosu samovolnou obnovu lesa. Z iniciativy místních ochránců přírody skutečně vznikla plocha, jejíž vývoj bude ponechán pouze přírodním procesům a jejich vědeckému výzkumu. Zbytek má však být klasickým způsobem uměle zalesněn.

Pokud teď přemýšlíte, jak souvisí požár bzeneckých borových plantáží s chrousty, nebudu vás napínat dlouho. „Dílo požáru o Bzence dokonává chroust,“ hlásal v květnu palcový titulek Slováckého deníku. Za obětí kalamitě prý padnou hlavně nové výsadby stromků na území sežehlém požárem. A Lesy ČR ústy svého mluvčího vzkázaly, že s obnovou vzhledem k hrozící katastrofě raději nebudou spíchat, když jim ochranáři zakázali v ptačí oblasti aplikovat letecké postřiky chroustím ponravám do půdy (a lelkům přímo na hlavu). Nabízí se tedy logická, ale v kontextu českého lesnictví vpravdě revoluční změna přístupu. Což takhle odložit umělé zalesňování na neurčito, ušetřit peníze a mezitím sledovat, co nastane? Uvidíme napínavé obsazování požářiště různými organismy, včetně řady vzácných a ohrožených druhů. Uvidíme proces, který bychom při klasické lesnické obnově rozhodně pozorovat nemohli. Proces, jehož se stanou chrousti přirozenou součástí.

Nejsem naivní. Víím, že tato varianta je zatím silně nepravděpodobná. V tom malém bezzásahovém kousku a jeho bedlivém sledování se však skrývá velká naděje do budoucna. Můžeme na něm ukázat, že příroda si poradí i bez naší pomoci. Jsem přesvědčený o tom, že si toho všimnou i vnímaví lesníci, přirození to spojenci ochrany přírody. A po příštím požáru se už snad nebudeme bavit o letecké aplikaci jedů, ale o citlivém přístupu k samovolné obnově lesa, vyváženém podílu stanovištně původních dřevin a taky o zachování mimořádně cenných ploch bezlesí, které na Moravskou Saharu odnepaměti patří.

Jiří Řehounek

V OBSAHU TAKÉ NAJDETE

Slušný člověk Jan Veleba	str. 4-5
Pískovna Lžín je už tři roky přechodně chráněnou plochou	str. 6
Zásobníky na solární proud si razí cestu do německých domácností	str. 11-13
Pozvánky na akce	str. 21-25

Senátoři schválili, že národní park na Šumavě otevřou stavebním projektům

Senátoři schválili kontroverzní návrh zákona, který bezmála dvě třetiny národního parku na Šumavě otevírá stavebním projektům. Také vůbec nezajišťuje, že v parku bude jakékoli místo pro divokou přírodu – tedy účel, kvůli kterému se národní parky zřizují. Proti zákonu se postavil Miroslav Krejča, senátor za Strakonicko – včetně části Šumavy – a čtyři další zákonodárci.

Jaromír Bláha z Hnutí DUHA řekl: „Návrh zákona je očividně napsaný pro developery, těžařské firmy a spekulanty s pozemky. Skoro dvě třetiny národního parku se otevřou stavbám nových lanovek a sjezdovek, hotelů nebo apartmánových domů. Většina parku by podle tohoto zákona byla méně a hůře chráněná, než kdyby ho prostě zrušili a místo něj udělali obyčejný komerční les.“

Pokud senátoři chtějí skutečně národní park zrušit, měli to říct férově rovnou, a ne to halit do rádoby zákona. Doufáme, že ho poslanci vetují a připraví rozumnější zákon, který zajistí ochranu divoké přírody i prosperitu místních obcí.“

Senátorský návrh zákona chce také:

- Vyvést pozemky z majetku státu převodem na obce, které je mohou obratem rozprodat.
- Nařídit správě parku, aby umožnila lov zvěře na celém území národního parku kromě intravilánů obcí (kde platí omezení střelby mysliveckým zákonem).
- Otevřít cestu pro developerský projekt na Hraničnicku, v jednom z nejcennějších částí parku, kde žijí vzácní tetřevi. Navrhují převést pozemky pod plánovanou lanovkou a sjezdovkou rovnou do zóny s nejbenevolentnějšími pravidly pro výstavbu. Klíčový expertní posudek, který si objednalo ministerstvo životního prostředí, přitom tuto stavbu neumožňuje legalizovat.

Většina národního parku by se podle senátorů měla řídit laxnějšími pravidly pro ochranu přírody, než platí pro běžné komerční lesy. Na rozdíl od nich by tu totiž lesní zákon měl přednost před zákonem o ochraně přírody a krajiny. Může to například znamenat, že při těžbě dřeva v národním parku by dřevorubci nemuseli brát ohled na hnízda chráněných druhů ptáků, kdežto jinde takové omezení bude nadále platit.

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Petice „Za dobrý zákon o NP Šumava“ odebrána Senátu

Petiční výbor petice „Za dobrý zákon o NP Šumava“ a zástupci 25 555 signatářů 25. června odebrali petici senátorům za jejich pohrdání občany. Jedná se o historicky první odebrání petice českým zákonodárcům. Senát totiž schválil zákon o Šumavě, který znamená likvidaci národního parku, a to dříve, než se vůbec začal zabývat peticí, která Senát před schválením zákona varovala. Přitom při oficiálním předání petice 3. června byl petiční výbor senátory ujištěn, že petice bude projednána dříve než zákon, protože opačný postup by postrádal smysl. Petici vrátila přítomným senátorka Eva Syková, místopředsedkyně Výboru pro vzdělávání, kulturu, lidská práva a petice, která se stavěla za její přednostní projednání.

Petiční výbor - profesor Pavel Kindlmann, herec Petr Vacek a expert na ochranu lesů Jaromír Bláha - a 25 555 signatářů apeluje v petici na zákonodárce, aby nedopustili likvidaci vzácné chráněné přírody špatným zákonem – třeba právě takovým, který navrhl senátor Tomáš Jirsa z Hluboké (ODS) a jeho kolegové a jenž Senát minulý týden hladce schválil.

Podle pravidel měl Senát projednat petici na veřejném slyšení (mělo se uskutečnit 22. 7.) a pak na plénu. Místo toho ale náhle narychlo doplnil projednávání likvidačního návrhu zákona o NP Šumava do programu jednání poslední schůze pléna a ve čtvrtek 19. 6.

jej velkou většinou schválil. Senát schválením zákona nahrává developerům proti zájmům občanů. Skutečný počet lidí, kteří chtějí zachovat na Šumavě divokou přírodu a neporušenou krajinu, je daleko větší, než je 25 555 signatářů petice. Podle opakovaných průzkumů veřejného mínění dává v NP přednost ochraně přírody i na úkor rozvoje nových projektů 70 % obyvatel.

Senát svým hlasováním dokázal nejen ignoranci k občanům, ale i k argumentům 50 českých vědců a profesorů i 72 ředitelů nejvýznamnějších světových ochranářských organizací a NP světa. Zákon je paskvilem jak z přírodovědného, tak legislativního hlediska. Mj. odporuje evropskému právu, jak ve svém komentáři píše šumavský senátor Miroslav Krejča, předseda Výboru pro záležitosti EU, který patřil k nejvýraznějším oponentům zákona.

Přesto většina senátorů včetně předsedy Senátu a jeho organizačního výboru Milana Štěcha nedbala na apely petičního výboru i některých kolegů, aby nejprve vyslechli argumenty signatářů petice a pak se rozhodli, jak budou postupovat se zákonem. Přitom petiční výbor zaslal předem dopisy všem senátorům i zvláštní dopis předsedovi senátu Milanu Štěchovi. Senát postoupil zákon do Poslanecké sněmovny, která o něm bude jednat nejdříve v září.

Petice 25 555 občanů, podepsaná řadou respektovaných osobností kulturního a veřejného života, žádá poslance a senátory, aby přijali takový zákon o Národním parku Šumava, v němž:

- bude hlavním cílem ochrana přírody; ostatní činnosti budou možné do míry, jež neohrozí vzácnou přírodu;
- bude zachována současná rozloha území ponechaného přírodě, tj. 30 % národního parku a stanoveno jeho postupné rozšíření alespoň na 50 % do roku 2030 tak, jak určuje současný Plán péče o národní park a jak je to obvyklé v ostatních evropských národních parcích;
- bude omezena další výstavba tak, aby nezničila cennou šumavskou krajinu.

Petice za dobrý zákon o Národním parku Šumava je určena Poslanecké sněmovně a Senátu. Jejím dnešním odebráním Senátu proto nekončí. Petiční výbor bude ve sběru podpisů pokračovat a na podzim předá poslancům petici doplněnou o tisíce dalších podpisů.

Prof. RNDr. Pavel Kindlmann, DrSc., z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a Centra výzkumu globální změny Akademie věd ČR a člen petičního výboru, řekl: „Na senátním návrhu zákona je zcela zřetelně vidět, že žádný z těch, kdo psali jeho text, nemá nejmenší znalosti o tom, jak probíhají procesy v přírodě. Je proto opravdu s podivem, že tvůrci zákona nebyli kromě petice ochotni vzít na vědomí a dokonce ani vyslechnout názor více než 50 českých profesorů a docentů ani názor 72 ředitelů

nejvýznamnějších světových ochranných organizací i národních parků. Díky tomu je návrh zákona z přírodovědeckého hlediska naprostým paskvilem, který by v případě přijetí vedl k naprosté katastrofě šumavských ekosystémů a vyhynutí desítek, spíše však stovek vzácných druhů, které již jinde nežijí.“

Petr Vacek, herec a člen petičního výboru, řekl: „Léta sleduji zápas o záchranu Národního parku Šumava. Stále zřetelněji z něj vyplývá, že je to ve skutečnosti zápas o dodržování zákonů, které přitom státní správa a politici beztretně porušují. Schválení senátního zákona o Šumavě do toho přesně zapadá. Politikům až na čestné výjimky nikdy nešlo o národní park a místní obyvatele. Stále nehorázněji ukazují, že jim jde jen o propojení politiky s velkým byznysem.“

Jaromír Bláha, člen petičního výboru a expert na ochranu lesů z Hnutí DUHA, řekl: „Projednávat petici, která zákonodárce žádá o zásadní změnu návrhu zákona až několik týdnů po jeho schválení, to by byla dokonalá šaškárna. Takového výsměchu Senátu občanům nechceme být účastní. Většina senátorů ukázala, že pohrdá pětadvaceti tisíci lidmi, kteří petici podepsali, a že nemá cenu Senátu petice dávat. Budeme však pokračovat ve sbírání podpisů a na podzim předáme petici Poslanecké sněmovně. Doufáme, že poslanci se zachovají k občanům zodpovědněji a vyslechnou nás dříve, než budou o zákonu rozhodovat.“

Tiskovou zprávu Hnutí DUHA upravil Edvard Sequens

Slušný člověk Jan Veleba

„Politik musí být slušný člověk. Je čas konat a vytlačit nepoctivce z veřejného života. Je čas zastavit rozkrádání naší země a pohnat k zodpovědnosti ty, kteří mají špinavé ruce. Jsem z Vysočiny, umím bojovat a udělám pro návrat tradičních hodnot maximum.“ Tak tohle osobní krédo má na svém osobním webu tučným písmem vepsáno senátor Jan Veleba. Stále občas uváděný jako bezpartijní, toho času však již nějakou dobu předseda Strany práv občanů, která čerstvě vypustila ze svého názvu slovíčko „Zemanovci“. Zvolený v obvodu Chrudim, přestože jeho život je „spjatý s Vysočinou“. Bývalý prezident Agrární komory. A čerstvě také jeden z „odborníků“, kteří se na české politické scéně zabývají ochranou přírody na Šumavě. Zejména Senát se takovými experty jen hemží.

vedl podle Idnes.cz.

Nejprve k oněm docenturám a profesurám. Většina kritizovaných výzkumníků je získala za docela jiné vědecké výzkumy. A kritizovat vědce, že usilují o získání docentur a profesur, je poněkud podivínské samo o sobě. Záhy se také ukázalo, že senátor Veleba plete páté přes deváté a do svých propočtů zahrnuje i projekty se Šumavou naprosto nesouvisející. To když pro Parlamentní listy jmenoval grant Pavla

Po svolání demonstrace na podporu sesazeného ředitele Jiřího Mánka se nyní pan Veleba začal zajímat o financování ochrany přírody a vědeckého výzkumu na Šumavě. Na čemž by jistě nebylo nic špatného, kdyby už od začátku nenasadil těžký kalibr (tomuto postupu se také říká „s kanónem na vrabce“). Podnět Nejvyššímu kontrolnímu úřadu na prověření vědeckých grantů (a nověji také hospodaření správy NP Šumava) doprovodil obsáhlou mediální aktivitou, ve které šermoval miliardami na výzkum Šumavy, které prý vědci inkasují. „Motivací přírodovědců, kteří se angažují ve prospěch zachování šumavské divočiny, jsou peníze, docentury a profesury“,

Kindlmann „Následky invazí hmyzu na interakce hmyz – rostlina zprostředkované těkavými organickými látkami“. Miliardy na vědecký výzkum opravdu nekončí na Šumavě nebo v kapsách nenasytých vědců. Byl bych velmi zvědavý, zda by šel pan Veleba cokoli dělat za plat průměrného českého vědce.

Jan Veleba by se tedy neměl divit, že na něj tři z napadených vědců podali žalobu. Senátor, který svoje šumavská obvinění již několik týdnů bez důkazů servíruje médiím, se teď cítí ukřivděný. Vědci ho prý nejprve měli požádat o schůzku, než ho zažalují. Rychle zapomněl, že právě prof. Kindlmannovi, jednomu z žalujících vědců, nebylo v Senátu dovoleno promluvit. Ani Jan Veleba, ani jeho stranický kolega a neúspěšný jihočeský lídr Zemanovců Miloš Kužvart vědce o žádné schůzky nežádali, než na ně začali v médiích kydát špínu.

Pokud bychom uvěřili panu Velebovi a dalším příznivcům bývalých šumavských ředitelů Stráského a Mánka, rysuje se nám docela slušné mezinárodní spiknutí, v jehož pozadí stojí vlivné české ekoteroristické spolky. Proti „zelené Šumavě“ se totiž spojily nejen se současnou správou NP a Ministerstvem životního prostředí, ale i s úředníky Evropské unie, domácími a zahraničními agenturami pro financování vědy, redakcemi prestižních vědeckých časopisů i vědeckými radami vysokých škol.

Nezdá se vám žití ve Velebovském světě poněkud paranoidní? Navíc je ta paranoia asi nakažlivá. Postupně jsme od různých oponentů slyšeli katastrofické vize, že na Šumavě už není slyšet ptačí zpěv (a zlotřilí ornitologové nám to zamlčují), že se v důsledku bezzásahovosti sníží produkce kyslíku (tak to se asi udusíme) nebo že kůrovec má dolet až 200 kilometrů (když řídí tryskáč).

Na osobní krédo pana Veleby, které jsem citoval v úvodu článku, a jeho praktický dopad na páně senátorova slova a činy nechť si každý čtenář udělá názor sám.

Jiří Řehounek

ZELENÉ PERLY ZA ROK 2014

Po představení všech vítězných Ropáků a Zelených perel roku 2013 začínáme představovat nominace na Zelené perly za rok 2014. Hned několik a k Šumavě. Nechcete nám pomoci a posílat své tipy?

„Rozumím i tomu, že jsem byl trnem v oku ekologických aktivistů, kteří využili situace při změně vlády a změně na postu ministra životního prostředí a extrémním tlakem na ministra Brabce, ale i na mě opět rozvířili emoce na Šumavě. Situace je nyní neklidná. Protože Šumavu vážně miluji, rozhodně nechci být tím článkem, který by byl na Šumavě důvodem k rozjitřeným emocím.“

Jiří Mánek, bývalý ředitel Správy NP Šumava, prohlášení k vlastnímu odvolání

„Ministr Brabec se rozhodl vydat cestou chaosu. Nezajímají ho lidé na Šumavě, kteří se se současným vedením parku domluvili na zonaci. Tento návrh pan ministr ihned zavrhl. Dal tím najevo, že obyvatelé Šumavy jsou pro něj tak zbytečný prvek, jako byli vrátní nebo uklízečky v Lovochemii.“

Antonín Schubert, starosta Modrav, Ihned.cz, 25. 4. 2014

„V podstatě se našla skupina lidí, a já si myslím, že je těžce prolobbovaná, která si vzala ochranu přírody jako svůj nástroj k tomu, aby mohla také trochu vydírat. Říkám to s plnou zodpovědností toho, co činím. Víte, do národní přírodní rezervace Božídarské rašeliniště nesmíte vstoupit mimo vyznačené cesty. Zajímavé je, že tam najednou objevíte mraky lidí, kteří něco v té přírodě dělají, a když zjišťujete, kdo to vlastně je, tak zjistíte, že to jsou ochránci. Oni tam bádají. Oni mají to právo, můžou tam jít. Ale já jako občan Božího Daru tam de facto jít nemůžu. Mám dojem, že je

nerovnostářský přístup, který by takto neměl fungovat.“

Jan Horník, senátor a starosta Božího Daru, stenoáznam ze schvalování senátního návrhu zákona o NP Šumava, 19. 6. 2014

Pískovna Lžín je už tři roky přechodně chráněnou plochou

Pískovna Lžín se stala jedním z největších hnízdišť břehulí říčních v Jihočeském kraji. V červnu 2011 byla vyhlášena přechodně chráněnou plochou. Kromě břehulí se zde vyskytuje i řada dalších ohrožených druhů.

O hnízdní stěnu břehulí v pískovně Lžín se již několik let stará sdružení Calla. Každoročně v dubnu je zde s pomocí těžké techniky stěna obnovena, aby byla co nejvíce kolmá, příliš neztvrdla a netvořil se pod ní z písku tzv. osypový kužel. Díky těmto zásahům místní populace břehulí prosperuje. V letošním roce zatím počet břehulích nor překročil stovku.

I letos budou ochránci přírody sledovat, jak jejich aktivity na ochranu břehulí ovlivňují jiné druhy žijící v pískovně. Už v minulosti zjistili, že vytváření hnízdních stěn pro břehule prospívá také ohroženým samotářským včelám, které si do nich svoje nory hrabou také.

„Letos se chceme zaměřit na sledování širšího spektra bezobratlých živočichů, abychom zjistili, jaké další vzácné a ohrožené druhy lžínskou pískovnu obývají. Výsledky průzkumu nám v budoucnu pomohou lépe plánovat péči o tuto zajímavou lokalitu,“ říká Jiří Řehounek z Cally.

Lžínskou pískovnu vyhlásil Městský úřad Soběslav v roce 2011 jako přechodně chráněnou plochu. Kromě břehulí zde žijí také další ohrožené druhy, např. samotářské včely, svižníci nebo čolci. Péči o hnízdní stěnu i přírodovědný průzkum realizuje Calla v letošním roce díky grantu Ministerstva životního prostředí ČR. Na obnovu hnízdní stěny přispívají také drobní dárci zapojení do projektu [„Adoptujte břehuli!“](#).

Jiří Řehounek

Gymnázium Soběslav se stalo Rorýsí školou

Soběslavské gymnázium získalo v těchto dnech certifikát „Rorýsí škola“, který uděluje Česká společnost ornitologická. Ocenění patří školám, které se aktivně podílejí na ochraně ohrožených rorýsů. Na budově gymnázia hnízdí rorýsi již delší dobu. V roce 2009 však hrozil rorýsí kolonii, která obývala větrací otvory ve fasádě, úplný zánik. Budova gymnázia měla projít celkovou rekonstrukcí zahrnující zateplení fasády, výměnu oken a zastřešení objektu novou valbovou střechou. Kvůli řešení situace se tehdy škola spojila

s městským úřadem a místními ornitology, aby rorýsi o hnízdiště nepřišli.

„Tehdy nám rorýsi rekonstrukci dokonce zdrželi, protože s dokončením prací v nejvyšším patře jsme museli počkat až do jejich vyhnízdění. Zato jsme pravděpodobně jedinou školou v republice s unikátními rorýsími budkami pod střechou,“ vzpomíná ředitel soběslavského gymnázia Petr Lintner, který měl v té době ještě jako zástupce ředitele stavební úpravy na starosti. Soběslavské budky pro rorýsy jsou totiž unikátní zařízení s elektrickým otevíráním a zavíráním vletových otvorů. Pracovníci školy je vždy po přiletu rorýsů otevřou a po jejich odletu

opět uzavřou, aby do nich koncem léta nepronikly jiné druhy ptáků. Podle našich informací se tento typ budky mimo Soběslav zatím nepoužívá.

„Přístup soběslavského gymnázia je ukázkový,“ říká Zdeněk Vermouzek, ředitel České společnosti ornitologické. *„Těší nás, že se rorýsi setkávají s takovou podporou právě na školách. Věřím, že pro studenty gymnázia, ať už se budou věnovat jakékoli profesi, bude pohled na rorýsí budky zajímavý. Naučí je brát ohled i na ptáky, zvířata a rostliny, kteří s námi sdílejí planetu Zemi.“*

Program „Rorýsí školy“ je součástí kampaně „Přátelé rorýsů“, kterou koordinuje Česká společnost ornitologická (ČSO). Zaměřuje se na ochranu ohroženého rorýsa obecného, který dnes v ČR hnízdí téměř výhradně ve městech a při zateplování budov často o hnízdiště přichází. Ornitologové v rámci kampaně nabízejí řešení, která pomáhají se zachováním hnízdišť, a oceňují jednotlivce i instituce, jež na domech instalují rorýsí budky. Rorýsí školy se kromě instalace budek zapojují také do sledování přiletu rorýsů a dalších stěhovavých ptáků v rámci projektu „Jaro ožívá“.

Tisková zpráva Gymnázia Soběslav

Komu sypal ČEZ?

Konečně, pět let poté, co Jihočeský kraj uzavřel se společností ČEZ *Rámcovou smlouvu o spolupráci mezi Jihočeským krajem a společností ČEZ, a.s.*, se podařilo dotlačit vedení kraje ke zveřejnění, kam peníze vlastně plynou. Jak bylo rozděleno takřka 107 milionů korun v roce 2013, kdo se nestyděl vzít si peníze od ČEZu, to se nyní každý může podívat [zde](#). Jak uvidíte, tabulka je schována v podkladech jednání zastupitelstva mezi plněním úkolů, a dá se najít jen po trpělivém pátrání.

Připomeňme, že jihočeští zastupitelé přijali výše zmíněnou smlouvu v dubnu 2009, aniž by bylo projednání této věci předem avizováno na programu jednání zastupitelstva (včetně podkladových materiálů). Zastupitelé tehdy zrušili část usnesení jihočeského zastupitelstva z roku 2004 - nesouhlas s výstavbou nových jaderných reaktorů v Temelíně a slíbili, že: *„Kraj se zavazuje spolupracovat s ČEZ při informování veřejnosti o provozu, rozvoji, bezpečnosti a vlivu na životní prostředí JETE. Kraj bude v rámci své samostatné působnosti napomáhat dostavbě Jaderné elektrárny Temelín včetně vyvolaných a souvisejících investic, pokud budou splňovat požadavky dané obecně závaznými právními předpisy.“*

ČEZ se na oplátku zavázal poskytnout 3,7 mld. Kč do roku 2018 na investice na území kraje, které budou výstavbou reaktorů vyvolané nebo s ní budou souviset, dále na svou propagaci a také na zvýšení

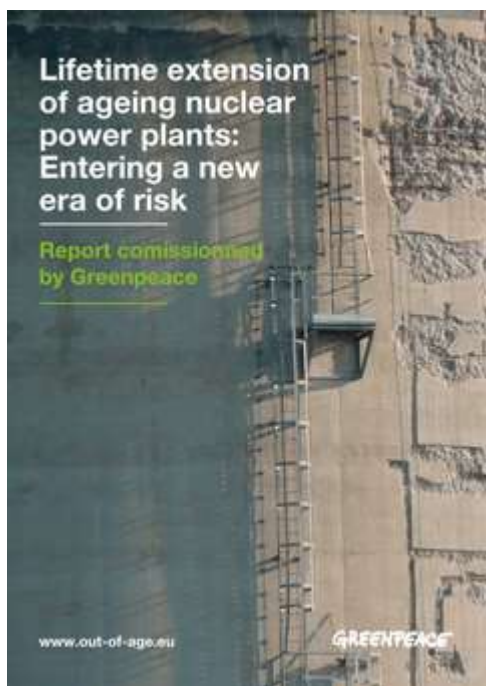
úrovně havarijního plánování. Každoročně tak rozděljuje cca 110 milionů korun ve prospěch obecních projektů, kulturních a sportovních akcí nebo školních aktivit. Jen dvě třetiny těchto peněz jsou darem, zbytek je smlouvou na reklamu s podmínkou propagace JE Temelín.

Nedávno proběhla mediální přestřelka mezi místopředsedou dozorčí rady ČEZ Václavem Pačesem, který tvrdil, že ČEZ investoval do zrušeného tendru maximálně 100 milionů korun a Martinem Bursíkem, jež s odvoláním na Václava Bartušku uváděl 2 miliardy. Výše popsané toky peněz do regionu nejsou konečné, protože ČEZ také připravil desítky projektových dokumentací dopravních staveb, které měly souviset se stavbou nových reaktorů. Miliony korun stály zahraniční cesty pro jihočeské starosty, krajské politiky a úředníky včetně výletu do USA, které jim společnost zaplatila. Ale podstatnější náklady šly na pět let trvající tendr včetně hodnocení nabídek, též proběhlo mezistátní posouzení vlivů Temelína na životní prostředí. Takže ty dvě miliardy jeví se spíš jako spodní odhad.

Edvard Sequens

VYŠLO

Prodlužování životnosti stárnoucích reaktorů – nová éra jaderného rizika

Obsáhlá studie s názvem *Lifetime extension of ageing nuclear power plants: Entering a new era of risk* zveřejněná Greenpeace na jaře 2014 přináší komplexní pohled na problematiku stárnutí jaderných reaktorů a snahu majitelů prodlužovat jejich provoz o řadu let přes dobu projektované životnosti.

Vzhledem k aktuálnímu tempu výstavby nových jaderných elektráren by například v Evropě nebylo možné nahradit kapacitu stávajících reaktorů v případě, že by byly odstavovány v původně plánovaných termínech. Téměř třetina z aktuálně provozovaných evropských reaktorů (46 ze 151, bereme-li v úvahu Evropu bez Ruska) již dobu své projektované životnosti překročila, nebo ji dosáhne v příštích třech letech. Naproti tomu ve výstavbě jsou pouze čtyři. Jedinou cestou, jak zabránit významnému poklesu kapacity jaderné energetiky, je prodlužování životnosti provozovaných reaktorů. A jejich majitelé ji skutečně plánují a připravují. V kombinaci s navyšováním výkonu stávajících, které je další strategií k vylepšování ekonomických výsledků jaderných elektráren postavených v sedmdesátých a osmdesátých letech

minulého století, tento trend výrazně ovlivňuje jadernou bezpečnost.

Klíčová část studie se proto zabývá otázkou bezpečnosti provozu reaktorů s prodlouženou životností. Provozovatelé mají velmi omezené provozní zkušenosti s reaktory staršími než 40 let. Nejstarší dosud běžící reaktor byl spuštěn před 45 lety. Z reaktorů, které již byly z provozu vyřazeny, žádný nepracoval déle než 47 let. Dosavadní zkušenosti ovšem ukazují, kterých částí jaderných elektráren se rizika stárnutí nejvíce dotýkají.

Z pohledu bezpečnosti jsou nejvýznamnější vlivy stárnutí na tlakové nádoby reaktorů a potrubí primárního okruhu. Konkrétně jde o křehnutí pláště tlakové nádoby, vývoj trhlin v její hlavě a únava materiálu vnitřních konstrukcí. V druhé řadě je třeba počítat s korozí ocelových výztuh v kontejnmentu,

poruchami v kabeláži a stárnutím transformátorů. Výměna objemných částí jako jsou hlavy tlakových nádob nebo parogenerátory vede u starších elektráren k potřebě vybourání otvoru v kontejnmentu, se kterým je spojeno riziko narušení jeho funkce (tento problém vedl v roce 2013 k definitivnímu uzavření reaktoru v americké elektrárně Crystal River). Studie obsahuje řadu příkladů projevů stárnutí z konkrétních jaderných elektráren.

Autoři se také zabývají vlivem času na koncepční řešení elektráren. Například u reaktorů stavěných v sedmdesátých a osmdesátých letech nebylo počítáno s potřebou odolnosti proti nárazu velkého letadla (týká se například reaktorů v Dukovanech a Mochovcích, které nejsou vybaveny kontejnmentem). Podobně omezení rizika zemětřesení a zaplavení začala být plně zvažována až po fukušimské havárii.

Studie je z pohledu České republiky zajímavá mimo jiné proto, že reaktory v jaderné elektrárně Dukovany dosáhnou své plánované životnosti v příštích třech letech. Společnost ČEZ počítá s jejich dalším provozem.

Celou studii i stručné shrnutí si můžete stáhnout na adrese: <http://out-of-age.eu/executive-summary> .

Karel Polanecký

Jaderný odpad? Děkujeme, nechceme!

Vyšlo první letošní číslo zpravodaje „Jaderný odpad? Děkujeme, nechceme!“. Od vydání minulého máme nového ministra průmyslu, ve vedení Správy úložišť vystřídal právníka Prachaře geolog Slovák a vyhledávání úložiště se prakticky nepohnulo z místa. Že by bylo lepší celou tu záležitost zastavit a říci nejprve co a s jakými pravidly se bude hledat, se dočtete v úvodním článku. Není to nic nového, i ze strany státní správy občas probleskne přiznání, že vládní termíny jsou reálně nespílitelné. Stejně tak bylo již dlouho jasné, že stavět nové reaktory v České republice by znamenalo velký prodělek na úkor našich peněženek a jen proto, aby jejich elektřinu ČEZ dále vyvážel. Ale k zastavení tendru se odhodlala až nová vláda. Že jde o světový trend se dočtete uvnitř čísla. Také se mj. dočtete, kterak odvaha postavit se federální vládě a vytrvalost přinesli úspěch původním obyvatelům Austrálie. Aborigénci to nevzdali, a co Češi?

Zpravodaj si můžete [stáhnout tu](#).

Edvard Sequens

FOTOBLOG

Těžba uranu na Vysočině?

Besedu v Kulturním domě v Brzkově za účasti 120 lidí 2ý. června spolupořádali Naše budoucnost bez uranu z.s., Calla a obec Brzkov. Proběhla i putovní výstava Václava Vašků 'Tváře uranu'.

Makovská setkání 2014

Obyvatelé Makova u Jistebnice na Táborsku uspořádali v sobotu 28. června protestní happening proti plánům na umístění hlubinného úložiště vyhořelého paliva pod jejich domy. Diskutovalo se, hrály kapely, pro děti byly připravené soutěže, pro všechny stezka, které názorně ukázala, kde by mohl být povrchový areál a každý mohl vyjádřit svůj názor obtisknutím dlaně na transparent.

Na kole a pěšky proti úložišti jaderného odpadu 2014

Tradiční pochod a cyklojízda z Pačejova do Maňovic proti hledání úložiště pod těmito obcemi. V sobotu 19. července se zúčastnilo více než 250 lidí.

Zásobníky na solární proud si razí cestu do německých domácností

Už druhým rokem běží v Německu program, který podporuje vybavení malých solárních elektráren akumulacími zásobníky. Tak zvaná „Energiewende“ tak vstupuje do další fáze: majitelé rodinných domů a drobní živnostníci si mohou elektřinu získanou střešními fotovoltaickými panely nejen vyrábět, ale i skladovat a spotřebovávat podle toho, jak potřebují. Tím se jim otevírá cesta k energetické nezávislosti.

Od spouštění programu loni v květnu podpořila banka KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau – úvěrová banka pro rozvoj, vlastněná německým státem a jednotlivými spolkovými zeměmi) – zhruba 4 tisíce žádostí. Na zvýhodněných úvěrech vyplatila 66 milionů Euro a na přímých příspěvcích dalších 10 milionů. Spolkový svaz pro solární hospodářství BSW Solar to hodnotí jako úspěch. Státní podpora dosahuje až 30 % pořizovacích nákladů, čímž se baterie stávají pro vlastníky domů a živnostníky cenově dostupnější.

„Stále víc lidí může díky této investici snižovat svou závislost na energetických koncernech, čímž dostává energetická změna další impuls“ říká obchodní ředitel BSW Solar Jörg Mayer. Významným přínosem je i to, že se snižuje zátěž energetických sítí a tím i potřeba nových přenosových tras.

Prudký pokles cen fotovoltaických panelů v Německu způsobil, že od roku 2012 je elektřina vyráběná na vlastní střeše levnější, než ta, která je dodávaná ze sítě. Proto je dnes každý desátý rodinný dům v Německu vybaven fotovoltaickým zařízením. V číslech vyjádřeno: 800 tisíc solárních střešních elektráren vyrobilo za loňský rok proud pro zhruba 1,3 milionu domácností. Zatím převažuje prodej vyrobené elektřiny do sítě, ale to se s nástupem zásobníků rychle změní.

Peněz v podpůrném programu je zatím dost, KfW vyčerpala zatím jen polovinu toho, kolik má k dispozici. Solární svaz proto v letošním roce očekává výrazně vyšší příliv žádostí. „Kdo plánuje investici do fotovoltaického zařízení s výkonem do 30 kWp, měl by rozhodně uvažovat i o pořízení akumulátoru. Možná je i jeho dodatečná instalace v případě, že sluneční panely byly uvedeny do provozu po 1. lednu 2013“ připomněl Mayer pravidla pro vyplácení podpor.

Podmínkou pro akceptaci žádosti ze strany KfW je samozřejmě instalace bateriového zásobníku odborně certifikovanou firmou. Samotné zařízení pak musí mít ještě tzv. průkaz kvality, který vystavuje Solární svaz společně s Centrálním svazem německého elektrotechnického řemesla. Každý výrobek tedy nese ověřenou informaci o parametrech, které musí splňovat. Zákazník se tedy může spolehnout, že nekupuje „zajíce v pytli“. Solární svaz rovněž poskytuje odborné poradenství a provozuje webové stránky www.die-sonne-speichern.de s podrobnými informacemi o

zásobnících i státním programu jejich podpor.

Cílem programu je nejen umožnit lidem výhodnou environmentální investici, ale také rozhybat trh se solárními zásobníky a dát impuls k jejich dalšímu technickému rozvoji. Počet výrobců je v tomto sektoru totiž ještě stále omezený a rekrutuje se především z řad nadšenců, kteří vymýšlejí převratné novinky na vlastní pěst. To však rozhodně neznamená, že by jejich výrobky nebyly kvalitní. Typickým příkladem je Holger Laudeley, elektroinženýr ze severoněmeckých Brém. Jemu se podařilo sestrojít modul, který dokáže sluneční elektřinu transformovat na 220 voltů, aby byla v domácnosti okamžitě použitelná. V jednoduché variantě tedy lze kabelem od solárního panelu přímo napájet domácí spotřebič. Pokud intenzita slunečního záření na požadovaný příkon nestačí nebo je naopak příliš vysoká, modul automaticky přepne na akumulátor. Sofistikovanější varianta pak představuje malou domácí elektrárnu, jíž je bateriový zásobník jakýmsi řídicím centrem. Jeho displej zobrazuje nejen aktuální stav akumulátoru, ale i předpověď intenzity slunečního svitu pro příští dny. Podpůrný program si klade za cíl povzbudit takového inovátory a jejich řady rozšířit. Tím klesne i cena zařízení na trhu, podobně jako se to stalo u fotovoltaických panelů.

Vlastníci solárních zařízení, kteří si vyrobenou elektřinu sami spotřebovávají, jsou v Německu osvobozeni od poplatků na obnovitelné zdroje. Ti, kdo prodávají proud přímo obchodníkům s tzv. zelenou elektřinou, tedy nikoli přes energetickou burzu, platí poplatek ve snížené výši. Philipp Vohrer, obchodní ředitel Agentury pro obnovitelné zdroje to vidí jako logické: „Spotřeba vlastní vyrobené elektřiny nebo její prodej regionálním dodavatelům mají tu výhodu, že elektřina se spotřebovává tam, kde byla vyrobena. Obojí přispívá k decentralizaci energetiky a činí potřebu výstavby nových sítí zbytečnou“ uvádí Vohrer. S tím korespondují názory dalších odborníků. Zmíněný Holger Laudeley, jehož

firma je plně energeticky soběstačná a dokáže ještě dodávat proud ze svých solárních zařízení do sítě, odhaduje, že kdyby si jen polovina německých domácností pořídila solární bateriové zařízení, žádné nové přenosové trasy by nebyly potřeba. energii ze Slunce prý může využít každý, i kdyby to byl jen jeden solární panel na balkoně. Tím by odpůrcům tzv. Energiewende vypadl z rukou argument, že obnovitelná energie je drahá.

Spolková vláda však nyní uvažuje, že by uvedené úlevy pro spotřebitele vlastní elektřiny zrušila. Tímto finančním zatížením by se prodloužila doba návratnosti investice a přechod na obnovitelnou energetiku by se zbrzdil. Nepostihlo by to jen majitele rodinných domů, ale i firmy, které se rozhodly jít cestou energetické nezávislosti. Lidé z branže obnovitelných zdrojů se také obávají, že by se víc solárního proudu dodávalo do sítě, která by se tím ještě více zatížila. Profitovaly by z toho velké energetické koncerny a firmy, které lobují za posilování energetických sítí. Ohrožen by byl i model přímého prodeje zelené elektřiny, který se v minulých letech úspěšně rozvinul. Majitel solárních panelů může uzavřít smlouvu s regionálním odběratelem, který mu za vyrobenou elektřinu zaplatí. Majitel sítě v tomto případě funguje pouze jako „technický zprostředkovatel“, který provede rozúčtování. Odběratel má tak část své spotřeby výrazně levnější, často i pod cenou tzv. silové elektřiny, kterou mu účtuje velký dodavatel. Srovnání poplatku pro všechny dodavatele obhajuje vláda spravedlností, v tomto případě by však paradoxně obnovitelnou energetiku poškodil, varuje Philip Vohrer.

Jak velký podíl zelené elektřiny se v Německu spotřebuje přímo, to zatím žádné statistiky nesledují. Odhady Agentury pro obnovitelné zdroje mluví o 10 % s tím, že každým rokem je znát velký nárůst. Stejně tak je obtížné odpovědět na otázku, jak velký potenciál se zde skrývá. Holger Laudeley mluví o jedné třetině spotřeby německých domácností. Technický vývoj v této oblasti jde však tak rychle dopředu, že cokoli prognózovat je velmi obtížné. Jisté je tedy jen to, že přeměna energetiky z fosilně-jaderné na obnovitelnou nemá jen environmentální rozměr. Ve stejné, ne-li větší míře znamená překonání hranic, které se dřív zdály nemožné. Nezanedbatelným efektem je i posílení demokratického povědomí občanů. Mít vlastní elektřinu, ať už sám, nebo ve spolupráci s blízkými sousedy, znamená nebýt závislý na firmách, kterým jde jen o hromadění miliardových zisků. A to je v dnešním globalizovaném světě hodnota velice ceněná.

Jakub Šiška, spolupracovník Cally

Zákonná ochrana funguje — chráněným ptákům se daří lépe

Nová studie mezinárodního týmu pod vedením českých ornitologů prokázala, že zákonná ochrana ptáků nese plody. Ze 306 druhů podrobeným analýze v 10 zemích střední a východní Evropy se nejlépe daří těm nejpřísněji chráněným. Studie právě vychází v prestižním časopise Biological Conservation.

Hlavní autor studie, Jaroslav Koleček, říká: „Naše výsledky jasně potvrzují, že má smysl ptáky chránit. Nejúčinnější je všeobecná ochrana co největšího počtu druhů v kombinaci s přísnější ochranou těch nejvíce ohrožených.“

Vliv zákonné ochrany na ptáky je celkově pozitivní. Po zavedení moderní ochranné legislativy ve střední a východní Evropě po roce 1990 došlo k pozitivnímu vývoji početnosti chráněných druhů ve srovnání s druhy nechráněnými. Tento vztah se ovšem značně lišil mezi jednotlivými zeměmi. Tam, kde se chrání pouze několik nejohroženějších druhů, jejich početnost výrazně vzrostla. Naopak v zemích chránících většinu druhů se početnost těch chráněných téměř nezměnila, ale došlo k výraznému úbytku nechráněných, většinou lovných nebo pronásledovaných druhů.

V tomto směru by měl v Česku panovat takřka ideální stav. Všechny ptačí druhy se u nás těší základní ochraně, asi třetina vybraných ještě přísněji v režimu tzv. zvláštní ochrany. Nová studie ovšem potvrdila dřívější zjištění, že zvýšená ochrana u nás příliš nefunguje – druhy, které ubývaly před vyhlášením ochrany, ubývají i nadále.

Petr Voříšek, koordinátor evropského monitoringu ptačích populací z České společnosti ornitologické, k tomu poznamenává: „*Zákonná ochrana ptáků v České republice selhává především u běžných druhů polních ptáků a také se příliš nedaří zvrátit negativní trendy u druhů, které dlouhodobě ubývají.*“

„*Problémem je i to, že vyhláška určující zvláště chráněné druhy je zastaralá,*“ dodává Zdeněk Vermouzek, ředitel ČSO. „*Vznikla před více než 20 lety a od té doby se prakticky nezměnila. Zákonná ochrana tak nereflektuje změny, ke kterým v přírodě došlo, například nechrání jednoho z našich nejvzácnějších dravců, celosvětově ohroženého orla královského. Ten u nás začal hnízdit v roce 1998, ochranu má ale stejnou, jako vrabec nebo kos.*“

Hodnocení efektivity ochranné legislativy by nemohlo vzniknout, pokud bychom neměli přesné údaje o vývoji populací ptačích druhů. Výsledky tak znovu potvrzují obrovský přínos práce stovek dobrovolných ornitologů, kteří počítají v terénu ptáky ve svém volném čase a zadarmo. Patří jim za to veliké poděkování.

Tisková zpráva ČSO

Vrací se kočka divoká po 60 letech do české přírody?

Kočka divoká, která z české krajiny v minulosti vymizela, se patrně vrátila. Šest desetiletí po posledním spolehlivě prokazaném výskytu vědci v Beskydech a na Šumavě získali fotografie, které ukazují na návrat těchto vzácných zvířat. Snímky z fotopastí společně publikovali odborníci z Univerzity Karlovy, Správy Národního parku a CHKO Šumava a Hnutí DUHA Olomouc. Zvířata na nich po přezkoumání věrně odpovídají kočce divoké; k naprosté jistotě by ovšem byly nutné genetické testy.

Kočka divoká se podobá mourovaté domácí kočce, ale je mohutnější, má silnější huňatý ocas a odlišné pruhování. Na Šumavě byla kočka už v roce 2011 zachycena fotopastí při výzkumu savců, který vede zoolog správy národního parku Luděk Bufka. Loni Hnutí DUHA pořídilo podobný snímek v Beskydech. Fotografie řadu měsíců prověřovali domácí i zahraniční odborníci, aby potvrdili, zda skutečně jde o vzácné kočky divoké. Výsledky jsou shrnuty v podrobné studii v posledním čísle časopisu Lynx, který vydává Národní muzeum.

Divoké kočky v dávné minulosti žily v naší krajině – dodnes se vyskytují například na Slovensku, v Německu a Rakousku. Ze značné části českého území vymizely už asi před 200 lety. Kromě přímého lovu jim uškodila také přeměna listnatých a smíšených lesů na smrkové monokultury. Kočky divoké totiž žijí hlavně v dubových a bukových lesích se starými stromy, kde najdou dostatek úkrytů i potravy. Poslední spolehlivě doložený kus byl zastřelen v Krušných horách v roce 1952. V posledních desetiletích se začaly objevovat zprávy o pozorování kočky divoké, žádný případ však nebyl spolehlivě prokázán.

Pro úspěšný návrat kočky divoké do české přírody je důležité:

- listnaté lesy těžit takzvaným výběrným způsobem, tedy po jednotlivých stromech nebo malých skupinách, nikoli plošně;
- aby majitelé při kácení v lesích ponechávali část starých stromů nevytěženou;
- v polích a loukách obnovovat remízky, kudy kočky mohou putovat naší krajinou.

„Je to první spolehlivě doložené pozorování koček divokých u nás po šedesáti letech. Určitě nejsme sami, kdo má velkou radost, že se do Beskyd a na Šumavu kočky divoké postupně vrací. Po vlčích a rysech je to další vzácná šelma, kterou tu můžeme potkat. Abychom se z divokých koček mohli těšit trvale, bude potřeba vyčlenit vhodně vybraná místa v naší krajině pro divokou přírodu. Více starých stromů v lesích, ochrana listnatých lesů a pestřejší krajina pomůže také návratu dalších vzácných druhů zvířat,“ komentoval „úlovky“ z fotopastí Michal Bojda z Hnutí DUHA.

„Ukazuje se, že díky dobrému stavu biotopů v sousedních státech nebo jejich lepší ochraně se chráněné šelmy mohou šířit i k nám. Záleží už jen na nás, jak se k jejímu návratu postavíme. Kočka divoká preferuje listnaté lesy v nížinách, neboť ve vysokém sněhu nemůže lovit svoji oblíbenou kořist, tedy různé hlodavce. Kromě potravy nutně potřebuje možnost schovat se do hustého křoví, dutiny stromu, pod vývrst nebo do skalní pukliny. Čím pestřejší a přirozenější krajina je, tím větší jsou i šance, že se zde kočkám bude dařit,“ řekla Jana Pospíšková z Přírodovědecké fakulty UK.

„Kočka divoká, jako vzácný původní druh naší fauny, rozhodně zasluhuje pozornost, a to jak z hlediska výzkumu, tak ochrany. Pokračujeme i nadále v monitoringu, abychom zachytili eventuelní další výskyt. Jedním z cílů je spolehlivé potvrzení výskytu druhu pomocí genetických metod,“ uvedl Luděk Bufka ze Správy NP Šumava.

Tisková zpráva Hnutí DUHA (redakčně upraveno a kráceno)

Češi rozjíždějí nový projekt záchrany irbise

Posledním dvěma stům sněžných levhartů neboli irbisů žijících na území Kazachstánu hrozí, že přijdou o svůj domov. Nejcennější části národního parku poblíž bývalého hlavního města Almaty chtějí totiž developeři „přebagrovat“ v megalomanský turistický resort pro deset tisíc návštěvníků denně. Místo divokých rozvolněných lesů, luk a skalnatých hor mají stát sjezdovky, lanovky, bazény a desítky budov - infrastruktura pro tvrdý turismus. Přirozené prostředí pro irbise tak nenávratně zmizí. Arnika ve spolupráci s libereckou ZOO a kazachstánskými organizacemi prosí veřejnost o pomoc při záchraně jedné z celosvětově nejohroženějších šelem.

„Ve volné přírodě Kazachstánu žijí poslední dvě stovky irbisů a i těm hrozí vážné nebezpečí, ukryté v hoře projektové dokumentace megalomanského projektu. Zánik přirozeného prostředí pro irbise v celém Kazachstánu závisí hlavně na tom, jestli místní úřady budou

respektovat mezinárodní závazky svého státu, tedy pravidla Mezinárodní unie pro ochranu přírody IUCN nebo takzvanou Aarhuskou úmluvu. Podle ní musí úřady umožnit občanům podílet se na zásadních rozhodnutích. V prosazování práv místních obyvatel a tím k ochraně jedné z nejohroženějších šelem na světě mohou významně přispět i lidé v Česku,“ popisuje iniciativu Arniky vedoucí Centra pro podporu občanů Martin Skalský.

Irbis je nejlepším akrobatem a nejlepším skokanem mezi kočkovitými šelmami, který umí jedním skokem překonat až patnáctimetrovou vzdálenost. Díky speciálně uzpůsobené nosní dutině mu nedělá problém ani ledový vzduch – ohřívá si ho totiž. Jako peřinu pak používá svůj huňatý ocas, jímž se přikrývá, když je mu zima. Podepsat petici za záchranu irbise lidé mohou na www.zachranmeirbise.cz

Česká nevládní organizace se spojila jak s občanskými iniciativami v Kazachstánu, tak s odbornými pracovišti, jako je ZOO Liberec. Ta je v odchovu irbise jednou z nejúspěšnějších v Česku a je také zapojená do mezinárodních projektů na záchranu této majestátné šelmy. „ZOO Liberec irbise chová od roku 1987, v roce 1990 jako první v bývalém Československu odchovala mládě. V roce 2009 jsme pak jako jediná tuzemská zoo začali spolupracovat na záchraně těchto zvířat ve volné přírodě v Mongolsku prostřednictvím Snow Leopard Trust. Sněžní levharti bezpochyby patří mezi naše nejatraktivnější a návštěvnicky nejvyhledávanější zvířata,“ popisuje zapojení do ochrany irbise ředitel liberecké ZOO David Nejedlo.

Arnika bude o ohrožení irbise jednat mimo jiné na mezinárodní konferenci v nizozemském Maastrichtu na přelomu června a července. Kazachstánským nevládním organizacím pak bude pomáhat při účasti v rozhodovacích procesech a posuzování vlivu plánovaného turistického centra na životní prostředí, sbíráním podpisů pod mezinárodní petici nebo při prosazování šetrného využití národního parku i samotných irbisů k „měkké“ zážitkové turistice.

Tisková zpráva Arniky

MALÝ OPRAVNÍK BIOLOGICKÝCH OMYLŮ

Šakal se vrací

Letní okurková sezóna udělala hvězdu ze samičky šakala obecného, která v rámci šíření svého druhu v Evropě doputovala na severní Moravu. Bohužel pro ni odstartovala svou hvězdnou kariéru in memoriam, neboť byla jistým myslivcem zastřelena na poli mezi Hukovicemi a Kunínem. Podle serveru Novinky.cz si ji nimrod spletl s liškou, když číhal na srnu a uviděl v lánu řepky rezavý hřbet.

Články o šakalech i následné diskuse se biologickými i jinými nesmysly přímo hemží, tak pojďme na ně. Myslivce zřejmě nečekal na srnu, protože srny s v této roční době lovit nesmějí (pouze srnci). A když už pořádně neviděl, na co střílí, měl raději počkat. Vůbec by se měli začít naši myslivci (ale i biologové) pocvičit v rozeznávání šakala, který ve střední Evropě přirozeně expanduje a zatím u nás ani není zvěř, čili se vlastně střílet vůbec nemá.

K článku na Novinkách je připojená krásná ilustrační fotografie šakala. Škoda jen, že na ní patrně není šakal obecný, který se k nám šíří, ale zvíře, které zbarvením odpovídá africkému šakalu čabakovému. Toho u nás asi ještě dlouho nepotkáme – ledaže by globální oteplování postupovalo opravdu velmi rychle.

Jiří Řehounek (s konzultací Jana Robovského)

Euroamerická obchodní smlouva promění ekologickou legislativu

Chystaná euroamerická obchodní smlouva se může stát největší – a možná nejriskantnější – proměnou ekologické legislativy, o níž bude nový Evropský parlament hlasovat v příštích pěti letech. Hnutí DUHA na to poukazuje v čerstvé analýze, kterou poslalo všem nově zvoleným europoslancům z České republiky.

Ekologická organizace připomněla, že některé klauzule se mohou promítnout do každodenního života Čechů a Češek i milionů Evropanů. Proto apeluje na poslance, aby už nyní požadovali záruky, že smlouva nebude rušit platná pravidla na ochranu zdraví a životního prostředí, jako je zákaz prodeje masa z dobytka krmeného růstovými hormony.

EU a USA už řadu měsíců vyjednávají o takzvaném Transatlantickém investičním a obchodním partnerství (TTIP), které má spočívat hlavně v ujednocení různých pravidel či norem v odvětvích, jako je zemědělství a výroba potravin, chemický průmysl, automobilový průmysl nebo bankovníctví. Analýza Hnutí DUHA poukazuje na to, že se vznikající smlouva dotýká také řady velmi citlivých bodů.

Americké a evropské regule se totiž v řadě důležitých bodů liší, například:

- Američtí výrobci potravin nebo farmáři mohou používat řadu látek, jež jsou v Evropě i dalších zemích zakázány, například podávat dobytku růstové hormony nebo prasatům kontroverzní přípravek ractopamin.
- Evropská unie podle nových pravidel důkladně kontroluje, zda chemikálie používané ve spotřebním zboží neškodí zdraví, ale USA se řídí obstarožním, skoro čtyřicet let starým zákonem.
- Tuzemští výrobci kosmetiky nesmí používat 1328 rizikových chemikálií, ale američtí jich mají zakázáno pouze jedenáct.

USA mají mnohem laxnější standardy na účinnost automobilových motorů, takže americké vozy daleko více plývají palivem. Expertiza, kterou nechal zpracovat Evropský parlament, poukázala právě na ochranu zdraví před chemickými látkami jako jednu z věcí, které by chystaná smlouva mohla nepříznivě postihnout. Hnutí DUHA a jeho partnerské organizace prosazují, aby chystaná smlouva rozlišovala mezi technickými normami a standardy, které se promítají do každodenního života českých i evropských rodin.

„Spolupráce napříč Atlantikem určitě dává smysl, bez ní nemůžeme řešit třeba energetické inovace. Ale jsou věci, které Amerika a Evropa dělají jinak, a smlouva to musí respektovat. Smlouva by měla nakreslit tlustou čáru mezi banálními technickými normami a důležitými standardy, jako jsou pravidla na ochranu zdraví před rizikovými chemikáliemi nebo regule, jaké přípravky farmáři smí podávat dobytku. Čeští poslanci by měli požadovat záruky, že smlouva umožní Evropě nadále regulovat například dovoz potravin, které obsahují růstové hormony a jiné kontroverzní přípravky,“ komentoval smlouvu Vojtěch Kotecký z Hnutí DUHA.

Tisková zpráva Hnutí DUHA

Ministr Brabec prosazuje zásadní odpadovou legislativu bez diskuse

Už za dva týdny mají poslanci hlasovat bez jakékoli odborné diskuse o zásadní změně odpadové legislativy, první za posledních deset let. Taková je představa ministra životního prostředí Richarda Brabce (ANO). Ministerstvo životního prostředí se totiž minulý týden ve sněmovně plně postavilo za návrh poslance Ladislava Okleštky (ANO). Jeho pozměňovací návrh, nenápadně přilepený k novele zákona řešícího elektroodpady, mimo jiné zvyšuje na dvojnásobek poplatky za skládkování, přičemž se odpady snaží přesunout ze skládek do veřejností odmítaných spaloven odpadů.

Ministr Brabec plnou podporou návrhu svého stranického kolegy boří své dosavadní kladné přísliby kvalitní odpadové legislativy. Také tím dokazuje naprostou nekonzistenci svých odpadových plánů. Začátkem května totiž představil nový plán jak nakládat s odpady po dalších deset let, kde avizoval cíl zvýšit recyklaci komunálních odpadů na 60 %, tedy úroveň Německa nebo Rakouska. Hnutí DUHA k tomu již tehdy uvedlo, že bez konkrétních opatření na zvýšení recyklace z plánu zůstane jen záměr vybudovat zhruba osm nových spaloven.

Ministerstvo životního prostředí také podporou přílepkového poslaneckého návrhu pohřbilo sotva zahájenou spolupráci s experty. MŽP totiž zahájilo začátkem roku sérii jednání o dlouho připravované a potřebné změně zákona o odpadech. Oproti svým předchůdcům T. Chalupovi (ODS) a T. Podivínskému (KDU-ČSL) tentokrát přizval úřad k jednáním i řadu opomíjených odborníků. Cílem široce zastoupených diskusí na MŽP bylo předložit věcný záměr nového zákona o odpadech již v září.

V přílepkovém pozměňovacím návrhu poslance Okleščka chybí v západních zemích osvědčené body, které zvyšují recyklaci a jež nám doporučuje Evropská komise:

- Zavést poplatek za spalování netříděného odpadu
- Umožnit domácnostem platby podle množství produkovaných odpadů, aby ten, kdo třídí, platil méně než ten, kdo nikoli
- Zavést lepší recyklační služby, aby třídít bylo stejně snadné jako házet odpad do popelnice

Návrh má i další nedostatky, např.:

- Zakazuje od roku 2023 skládkování neupravených odpadů, ale nestanovuje podmínky pro požadovanou úpravu
- Část poplatku za skládkování by měla připadnout krajům, návrh však neřeší, že by je kraj mohl použít pouze na snížení množství odpadů, znovupoužití a zlepšení recyklace

Návrh poslance Okleščka obsahuje i pozitivní body:

- Požaduje, aby obce povinně umožnily domácnostem třídít hlavní druhy odpadů, včetně bioodpadů, které tvoří třetinu hmotnosti popelnic
- Zpříšňuje podmínky pro bezplatné ukládání odpadů na skládky (pro takzvané technické zabezpečení skládky)

V návrhu zcela chybí recyklační sleva pro obce, které již nyní třídí všechny druhy odpadů a posílají na skládky minimum odpadů. Přitom ministr Brabec nedávno v médiích sliboval, že recyklační sleva bude součástí nového zákona.

„Snaha pokoutně prosadit zásadní legislativu, která ovlivní naprosto všechny obce i domácnosti, a to typickým přílepkovým zákonem bez diskuse s odborníky, je zatím nejpřekvapivějším selháním ministra Brabce. Zvláště je třeba zdůraznit, že jde o návrh, který je jednoznačně šitý na míru spalovací lobby. Ministr ohlásil předložení vlastního návrhu zákona o odpadech v září. Ministerstvo zároveň připravuje Plán odpadového hospodářství, v němž přislíbilo zvýšit recyklaci na 60%, tedy na úroveň západní Evropy. Podporou přílepkového poslaneckého návrhu ovšem vedení ministerstva ukázalo, jaký chaos má ve svých plánech a koncepcích. Je obvyklé, že ministři i vláda odmítají poslanecké návrhy, pokud právě připravují svá vlastní řešení, nikoli že se zničehonic postaví ve sněmovně proti vlastním legislativním plánům a náhle prosazují něco jiného. Ministr Brabec se také nečekanou podporou přílepkového zákona vysmál expertům, které počátkem roku přizval do poradních odpadových skupin. Tehdy sliboval, že se podaří

vyřešit řadu sporných bodů diskusí přítomných odborníků. Minulý týden za tím udělal tečku – členy pracovních skupin o návrhu ani neinformoval, natož aby s nimi diskutoval,” komentuje dění kolem odpadové legislativy Ivo Kropáček z Hnutí DUHA.

Tisková zpráva Hnutí DUHA (redakčně upraveno)

Kácecí vyhláška ničí přírodu, ministr Brabec ji může napravit

Chalupova kácecí vyhláška vedla k ničení přírody a exministrovy argumenty pro uvolnění kácení v zahradách nemají v reálném životě opodstatnění. Potvrdila to nová analýza kácení stromů ve stovce obcí a měst z celého Česka. Podle exministra Chalupy způsobovaly žádosti o kácení zbytečnou zátěž úředníků, protože se v zahradách vyskytují převážně ovocné stromy, které potřebují pravidelnou obnovu. Odborníci z Arniky nyní zjistili, že žádostí o kácení ovocných dřevin bylo méně než pětina. Místo úbytku práce úředníků tak za poslední rok ubyly hlavně ekologicky i esteticky cenné stromy.

„Ministr Brabec má jedinečnou šanci napravit extrémně vadnou Chalupovu kácecí vyhlášku, na jejíž protiústavnost upozornil i veřejný ochránce práv. Vyhláška obsahovala nesmyslnou definici zahrady a navíc vystavila ohrožení cenné stromy, které často tvořily jedinou funkční zeleň ve městech a obcích. Práci úředníkům vyhláška spíše zkomplikovala, protože vnesla do rozhodování chaos,” říká vedoucí kampaně Zachraňme stromy RNDr. Marcela Klemensová z Arniky.

Kácet v zahradách ovocné stromy bylo možné i bez Chalupovy rezignace na ochranu stromů. Málo který ovocný strom totiž dorůstá potřebných rozměrů, které by podmiňovaly jeho obnovu podáním žádosti. Správní řízení probíhalo jen u stromů, které mají obvod kmene větší než 80 centimetrů ve výšce 130 centimetrů nad zemí.

Při pokácení starého stromu, si navíc může majitel pozemku způsobit další problémy. „Pokácením vzrostlého stromu se soukromý vlastník může dostat do střetu se zákonem a takzvanými speciálními ochrannými režimy. Strom může být a často bývá domovem vzácných druhů ptáků, netopýrů nebo hmyzu, kteří jsou chráněni bez ohledu na to, jestli je jejich hnízdo na stromě v soukromé zahradě,” dodává Klemensová. Správní řízení o kácení takového stromu tak naopak majitele chrání před porušením zákona.

„Obnovu ovocných stromů v soukromé zahradě Arnika považuje za potřebnou a samozřejmou, ale u letitých stromů jiných druhů by měl kácení posoudit nezávislý odborník v řádném správním řízení. Snižuje tím i riziko, že se vlastník stromu dostane do střetu se zákonem a bude pokutován za poškozování životního prostředí. Navíc pokud srovnáme časté důvody, které žadatelé uváděli pro pokácení stromu, tedy například padání listů nebo stínění, bývají poměrně malicherné ve srovnání se službami, které nám i řadě chráněných druhů živočichů stromy poskytují,” říká mluvčí Arniky Vratislav Vozník. Ilustrační obrázek, jaké služby nám stromy poskytují, je ke stažení na <http://arnika.org/aleje>.

Dalším důvodem pro absolutní uvolnění pravidel pro kácení v zahradách pak bylo údajné nadměrné zasahování do vlastnických práv. „Soukromé vlastnictví stát upravuje v celé řadě případů. Tak jako má soukromé auto určité vlastnosti ovlivňující jeho okolí, třeba emise nebo technický stav a tím i bezpečnost, má je i strom, který čistí vzduch, vytváří kyslík a je domovem řady organismů. Aby mohlo auto po ulici volně jezdit, nezávislá osoba pravidelně ověřuje, zda neohrožuje své okolí nad únosnou míru, definovanou v zákonech. Pokud chce někdo pokácet kvalitní vzrostlý strom, považujeme za vhodné, aby nezávislá osoba rozhodla, jestli bude

větší újmou ekologická škoda vzniklá jeho pokácením nebo to, že je potřeba čas od času odklidit spadlé listí," dodává Vozník.

Arnika oslovila 100 obcí napříč Českou republikou se žádostí o informace ke kácení v zahradách před účinností Chalupovy vyhlášky, konkrétně za období od 1.7.2012 do 1.7.2013). Z dat vyplynulo, že 82,3 % žádostí se týkalo jiných než ovocných stromů. Důvodová zpráva k vyhlášce tedy nebyla podložena seriózními informacemi a uvolnění pravidel umožnilo kácet především jiné než ovocné stromy. Po celé období platnosti současné vyhlášky sledovala Arnika případy kácení v takzvaných zahradách. Nevládní organizace přitom evidovala řadu podnětů i stížností ze strany občanů. Některé z případů jsou popsány na [webu Arniky](#).

Z tiskové zprávy Arniky

Anketa Strom roku 2014

12 finálových stromů, které vybrala odborná porota z 85 došlých návrhů, nyní soutěží o titul Strom roku, arboristické ošetření od firmy Prostrom Bohemia i postup do mezinárodního kola ankety [Evropský strom roku](#). Hlasujte do 10. října 2014 a podpořte v anketě svého favorita. Hlasování je zpoplatněné, a tak zároveň přispějete na péči o stromy přímo v místě, kde váš oblíbený strom roste. Peníze získané hlasováním putují zpět k finálovým stromům a použijí se k ošetření a výsadbě stromů nebo vytvoření propagačních materiálů o stromech podle toho, co si navrhovatelé sami zvolili. Rozhodovat o vítězi je možné dvěma způsoby – zasláním DMS nebo sbíráním podpisů na zpoplatněné hlasovací archy. [Chcete si prohlédnout fotky a profily finalistů?](#)

Mezi finalisty jsou i jihočeské zástupkyně - **Doubravské lípy**.

Lípy rostou v lokalitě zvané Stružka, kde každé ráno a odpoledne obecní slouha s pomocníky troubením svolával dobytek. Byly svědky mnoha místních událostí – v roce 1888 bouře, jež protrhla hráz rybníka, v roce 1772 hladomoru, při němž mnoho osadníků zahynulo, nebo protestů rolníků proti robotě, které přijel řešit krajský hejtman v doprovodu vojska. V jejich blízkosti stojí kříž, který zde údajně postavila rodina Landova. Zajímavostí je, že lípy s křížkem můžete nalézt u každého

výjezdu z této obce a napočítáte jich celkem šestnáct.

Navrhovatel: František Landa, SDH Doubravka a obec Chrástřany

Druh strom: lípy malolisté

Stáří stromu: 250 a 150 let

Obvod stromu ve 130 cm: 505 a 290 cm

Lokalita: Jihočeský kraj, okres České Budějovice, obec Chrástřany - Doubravka, asi 100 metrů od silnice Doubravka – Hosty

Podle www.stromroku.cz

DOPISY ČTENÁŘŮ

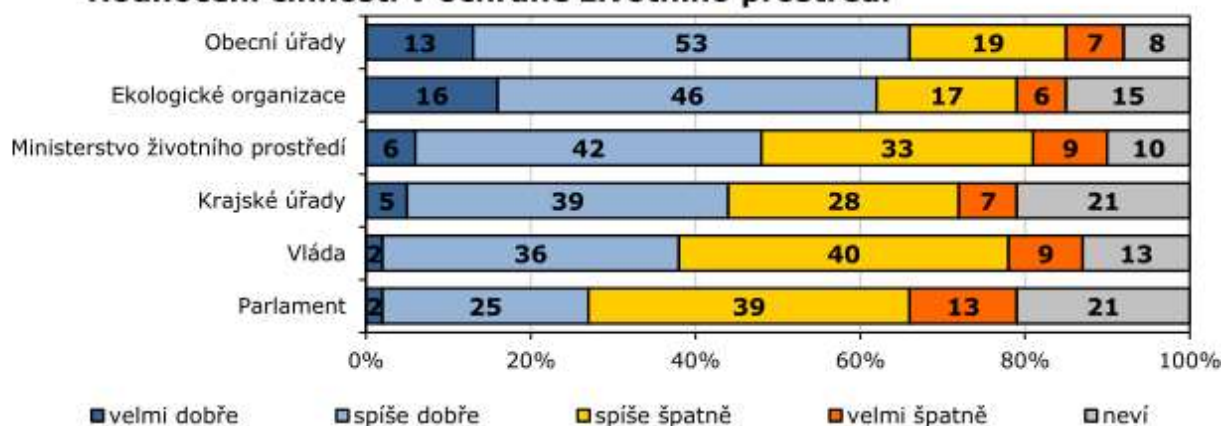
Miluji přírodu. Neinspiroje mě k úvahám, ale k činům, které vedou k odhalování jejích tajemství. A zvířata mají svá tajemství. Musí je mít, aby obstála v podmínkách, které nejsou právě lehké. Ptáci ukrývají svá

hnízda, savci svá mláďata. Mnoho zvířat stráví v úkrytu většinu svého života. Vede-li nás po nepoznaných cestách zdravá zvědavost, badatelský zájem nebo výzkumná práce, brzy narazíme na pevnou hráz zvířecích tajemství. A pak nezbývá, než zkusit co dovedeme. Já za to, co dovedu, vděčím svému dědečkovi Jaroslavu Malíkovi. Ten mne již od útlého dětství brávil do přírody a nenásilnou formou mne učil přírodu nejen poznávat, ale i chránit a ctít. Jen díky němu jsem již v pěti letech dokázal vyjmenovat a rozpoznat většinu běžných ptačích druhů, a to aniž bych je viděl. Jen podle zpěvu. Pokouším se celý život poznávat tajemství z velké knihy přírody a života ptáků. Svá drobná tajemství sděluje příroda poučeným, náhoda slouží jen připraveným. Připravte se tedy a nebudete zklamáni. Příroda ještě nikdy nikoho nezklamala. Tak jako já nezklamal odkaz dědečka - poznávat a chránit pro další generace. Tento článek proto věnuji svému dědečkovi Jaroslavu Malíkovi, který by v letošním roce oslavil 85. narozeniny a který již bohužel čtrnáct let není mezi námi, Čest jeho památce.

Zdeněk Mrkvička

GRAF MĚSÍCE

Hodnocení činnosti v ochraně životního prostředí

Zdroj: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.

POZVÁNKY NA AKCE

Spolu proti dolu

V sobotu 23. srpna se na polsko-německé hranici lidé z celé Evropy chytí za ruce a symbolicky spojí dvě komunity, kterým hrozí zbourání kvůli těžbě uhlí. Buďte u toho i Vy!

Řetězem chceme upozornit na problém rozsáhlé devastace krajiny a poškozování klimatu a podpořit místní komunity v jejich odporu proti těžbě. Rozšíření těžby uhlí bude mít za následek zbourání několika obcí a přesídlení tisíců lidí.

Co: lidský řetěz, koncerty, klima kemp

Kde: Dolní Lužice, kousek od našich hranic. Osm kilometrů dlouhý lidský řetěz povede z německého Kerkwitzu do polské Grabice.

Jak se tam dostanu: pro účastníky budeme organizovat společnou dopravu tam i zpět. Vyplňte prosím formulář na www.spoluprotidolu.cz a dozvíte se vše potřebné.

Calla Vás srdečně zve na přírodovědnou vycházku

„Za netopýry na Vrbenské rybníky“

Se zooložkou Lenkou Barčiovou (ČESON & CEGV Cassiopeia)
a živými handicapovanými netopýry

Večerní vycházka zaměřená na pozorování netopýrů. Součástí bude také ukázka jejich určování podle hlasu tzv. bat detektorem. Vycházka s odborným výkladem je vhodná i pro děti a potrvá zhruba dvě až tři hodiny. Doporučujeme vzít s sebou baterku.

pátek 5. 9. 2014, od 19:00 hod.

Sraz na zastávce českobudějovické MHD České Vrbné (linka č. 9)

Za deštivého či chladného počasí se vycházka překládá na pátek 12. 9. ve stejný čas. V případě nejasností s konáním vycházky kontaktujte telefonicky organizátora.

Více informací: Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice
tel.: 605 066 898, RehounekJ@seznam.cz, <http://www.calla.cz>

Tento projekt je spolufinancován Statutárním městem České Budějovice. Projekt byl podpořen grantem Ministerstva životního prostředí ČR. Materiál nemusí vyjadřovat stanoviska MŽP ČR.

Ministerstvo životního prostředí

Mezinárodní noc pro netopýry 2014

Zveme Vás na 18. ročník Mezinárodní noci pro netopýry, která se koná tradičně na přelomu srpna a září na řadě míst po celém světě. Akce je určena široké veřejnosti, dětem i dospělým, kteří zde mají možnost seznámit se blíže s netopýry, jejich výzkumem, ochranou a dosavadními poznatky o jejich životě.

Jindřichův Hradec – kavárna FotoCafé v Muzeu fotografie (okr. Jindřichův Hradec)

Ve středu **20. srpna od 19:30 hod.**

Pořádají: o. s. Hamerský potok a ČESON - kontakt: kamsev@email.cz (Kamila Půlpytlová, Antonín Reiter)

Hrad Šelmberk u Mladé Vožice (okr. Tábor)

V sobotu **30. srpna od 20:00 hod.**

Pořádají: ČESON, o.s. Danar a Blatské muzeum v Soběslavi - kontakt: nova-petra@centrum.cz, 605 870 323 (Petra Schnitzerová)

České Budějovice – Vrbenské rybníky (okr. České Budějovice)

V pátek **5. září od 19:00 hod.**, sraz na zastávce MHD České Vrbné (linka č. 9)

Pořádají: ČESON a Calla – kontakt: RehounekJ@seznam.cz (Jiří Řehounek, Lenka Barčiová)

Lutová (okr. Jindřichův Hradec)

V sobotu **6. září od 20:00 hod.**, sraz u bývalé rybářské bašty u rybníka Starý Hospodář

Pořádají: ČESON a občanské sdružení Vespolek - kontakt: cepakova@seznam.cz, vespolek@ecn.cz, 607 689 747 (Eva Cepáková, Lucie Černická)

Chýnovská jeskyně (okr. Tábor)

V sobotu **20. září od 20:00 hod**

Pořádají: Správa jeskyní ČR - Správa Chýnovské jeskyně, ČESON a Blatské muzeum v Soběslavi - kontakt: vladimir.hanzal@nature.cz, 724 171 121 (Vladimír Hanzal)

Akce pořádané v rámci Mezinárodní noci pro netopýry 2014 v ostatních krajích najdete na <http://www.ceson.org/>.

Akce Blatského muzea v Soběslavi z cyklu „Přírodou krok za krokem“

sobota 16. 8.

Houby na hrázích rybníků turovecké soustavy

exkurze za letními druhy hub rostoucích na hrázích rybníků Jezero, Starý Kravín a především Luční (národní přírodní památka Luční)

vedoucí: Pavel Špinar (správce NPP Luční, Tábor)

sraz: Kozí hrádek (cca 2,5 km pěšky po červené ze Sezimova Ústí II., též možnost dojet na místo autem z Tábora – Měšic), bufet, 9:00, délka trasy: cca 6 km, doporučujeme vzít si s sebou oběd, možnost občerstvení u Kozího hrádku

pátek 29. 8.

Netopýří noc na hradě v Týnci nad Sázavou

**pozorování kolonie netopýra velkého v hradní věži spojené s promítáním,
vycházka k řece a sledování netopýrů ultrazvukovými detektory,
ukázka ochočených handicapovaných netopýrů, doprovodný program pro děti**

vedoucí: RNDr. Petra Schnitzerová, Ph.D. a RNDr. Lenka Barčiová, Ph.D. (Česká společnost pro ochranu netopýrů)

sraz: Týnec n. Sáz. (10 km SZ od Benešova), hrad, 19:00, doporučujeme vzít si s sebou baterku.

Prázdniny v šumavském národním parku

30. 6. – 31. 8. 2014

Příležitost pro dobrovolníky i praktikanty

Také si myslíte, že divoké šelmy jako je rys ostrovid patří do české krajiny?

Chcete strávit týden či dva přímo v NP Šumava a informovat turisty o ochraně těchto vzácných tvorů a především o ochraně jejich místa pro život? Přidejte se k dalším dobrovolníkům a přispějte k ochraně vzácné přírody na Šumavě.

Hnutí DUHA v létě otvírá informační stánek. Budete turistům předávat informace o rysu ostrovidovi, národním parku, horských smrkových lesích, tetřevu hlušci a dalších zajímavostech šumavské přírody. Znalosti jsou základem dobrých rozhodnutí a návštěvníkům umožní ocenit divokost Šumavy.

Je na vás, zda chcete strávit v šumavské přírodě jeden či více týdnů. Nebo klidně i pár dnů.

Podrobnější informace: Jana Hrdličková (jana.hrdlickova@hnutiduha.cz, 773 759 039), Pavel Mašín (pavel.masin@hnutiduha.cz, 721 445 860)

Týdny pro les a divočinu

Chorvatsko, Itálie či Španělsko? A nechcete raději objevovat krásy divoké přírody u nás? Zveme vás na netradiční dovolenou v ČR. Chcete do hor či raději údolí? Toužíte po objevování krás orchidejových luk či prastarých lesů? Přejete si potkat vzácné živočichy jako je strakapoud, plch či rys ostrovid? Hnutí DUHA vám nabízí možnost objevit, poznat a pomoci kouskům přírody a to za jediný týden. Přidejte se k tradiční akci Týdny pro les a divočinu, které letos pořádáme již posedmnácté.

Podmínky: Ubytování a strava je pro vás připravena za drobný poplatek. Po [vyplnění přihlášky](#) na vámi vybraný turnus vás vyzveme k zaplacení tohoto poplatku. Jednotlivé výše poplatků jsou uvedeny u každého turnusu.

- 2. 8. – 9. 8. [Moravskoslezský kraj, CHKO Beskydy, hora Smrk](#)
- 9. 8. – 16. 8. [Zlínský kraj, Žitková](#) PLNÉ OBSAZENO!
- 23. 8. – 30. 8. [Zlínský kraj, Valašské Klobouky, Ščůrnica](#) PLNÉ OBSAZENO!
- 23. 8. – 31. 8. [Moravskoslezský kraj, Osoblažsko, Slezské Rudoltice](#)

Další termíny a lokality pro vás zajišťujeme a budou zde brzy uvedeny. Sledujte naše internetové (<http://hnutiduha.cz/akce/tydny-pro-les-divocinu>) a [Facebookové stránky](#). [S přihlašованиеm](#) příliš neotálejte, kapacita jednotlivých termínů je omezena.

V případě dotazů se neváhejte obrátit na koordinátorku Týdnů pro les a divočinu Pavlu Zábojníkovou: pavla.zabojnikova@hnutiduha.cz.

Zpravodaj **Ďáblík** pro své členy a přátele vydává:

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: Fráni Šrámka 35, 370 01 České Budějovice

Telefony: 384 971 930, 387 311 381 • **Fax:** 384 971 939

E-mail: calla@calla.cz • **Internet:** <http://www.calla.cz> • **Calla** je také na [Facebooku](#)

Naše konto: 3202800544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je do 10. srpna 2014. Články posílejte na edvard.sequens@calla.cz.

Databázi odběratelů spravuje Romana Panská. Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na calla@calla.cz.

Všechna starší čísla občasníku **Ďáblík** najdete na webových stránkách Cally.

Líbil se Vám Ďáblík? Pomozte nám s jeho šířením!

Pošlete ho svým přátelům s nabídkou na pravidelný odběr do e-mailové schránky.

Můžete nám také přispět na vydávání.

Použijte číslo účtu 3202800544 / 0600 a variabilní symbol: 111.

Děkujeme!